

Izložba Ivane Marković

PARADISE IS VERY FRAGILE AND IT'S ONLY GETTING WORSE

Pitanje na koje umetnost trenutno pokušava da ponudi odgovor jeste „ima li budućnosti u formi društva kakvo danas poznajemo?“. Od Pop Arta do danas alati koje umetnici koriste da bi istraživali odgovor na ovo pitanje su univerzalni prepoznatljivi elementi svakodnevice i savremeni mitovi zapakovani u ambalažu konzumerizma. Svaki od ovih elemenata ima dvojaku prirodu, s jedne strane banalnost a sa druge kompleksnost egzistencijalističkog narativa. Ono što ih čini jedinstvenim jeste kombinacija datih elemenata i njihovo uklapanje u celinu i viziju umetnika. Ako su ti elementi građevinski materijal, onda je subjektivizam umetnika arhitektonski plan strukture koju gradi. Vezivni element koji čini datu strukturu održivom je zainteresovanost društva da odgonetne odgovor. Starozavetna potraga za izgubljenim rajem je univerzalna težnja čovečanstva koja se u svakoj civilizaciji različito objašnjava ali je u svojoj srži uvek ista. Ona podrazumeva potragu za smislom, definisanjem dualizma, objašnjenje pojma patnje, odnosa lepog i ružnog, dobrog i lošeg smislenog i besmislenog. Savremeni čovek je svojim putem ka potrazi za izgubljenim rajem došao na vidnu stranputicu iz koje ne može da pronađe izlaz ali i dalje grozničavo radi na dosezanju svog sudbonosnog cilja. Najviše što je mogao da dosegne u svojim potragama je da je njegova uloga osvajanje i trošenje.

Izložba „Paradise is Very Fragile and It's Only Getting Worse“ govori upravo o tome, na način koji je umetnici dostupan i blizak. Generacije rođene u svetu virtuelno prezentovanog i očekivanog savršenstva uviđaju da su ti elementi laž upakovana u plastičnu kesu sa natpisom *100% biorazgradivo*. Mreža laži i iskrivljenih ogledala okružena principima konzumerizma je stvarnost koja dočekuje svakog mislećeg umetnika i zahteva od njega da demaskira tu stvarnost i pronađe njene slabe tačke. Amerika kao idejni centar tog civilizacijskog koncepta i reprezent njegove estetike mora biti sastavni deo te analize, kao i mitovi koje je stvorila kroz svoju popularnu kulturu. Ivana Marković u svojim radovima vešto barata ovim elementima i pakuje ih u celine koje prevazilaze istorijski narativ i ulaze u prostor kritike ideje stvarnosti izvan trenutka u kome nastaju. Plakatski realizam ukazuje na odnos između izlomljene reanosti i advertajzinga. Paleta je jarka, forma isprepletana poput nadrealističkog kolaža, koračanje kroz izložbu bi manje fokusiranog posmatrača podsetilo na listanje nekog modnog časopisa dok je narativ taj koji oštro probija barijeru poznatog i koristi oruđe konzumerizma protiv ovog nametnutog principa. Motivi iz istorije i savremene politike imaju istu ulogu poput popularnog brenda ili Bambija, oni su tu da nas podesete da su svi elementi našeg sveta kontaminirani deo jedne celine. Dekodiranje stvarnosti je moguće samo kroz spoznaju da je sve laž. Gebelsovski svet advertajzinga šalje nam podmukle poruke o našem nesavršenstvu kako bi u nama probudio potrebu da kupimo naš put ka savršenom, ka raju, ka spasenju. Poput uroborosa, zmije koja sama proždire svoj rep, ciklično se vrtimo u začaranom krugu, CIRCUS VITIOSUS kodiran zarad večite kontrole, centralizacije moći i potiskivanja svesti pojedinca. Čovek postaje monada bez konekcije, statistika kojom se barata zarad dostizanja cilja. U prirodi čoveka je da traži odgovor na pitanje otkud on u tom začaranom krugu, zapitan ko vuče konce i koji je konačni cilj. Odgovor je uvek unutar onog ko

postavlja pitanje, odgovor na pitanje svih pitanja je u magičnoj srebrnoj površini koja reflektuje svetlost. U ogledalu.

Umetnica nam prikazuje pogled u ogledalo i dekodira ga referencama koje su njoj bliske, nudi nam pogled iza ogledala i navodi nas na razmišljanje da nakon što izađemo sa izložbe „Paradise is Very Fragile and It's Only Getting Worse“ dobro promislimo sledeći korak u životu. Da li smo dovoljni ovakvi kakvi jesmo ili čekamo da nam neko drugi odgovori na to pitanje, da li smo kompletni u svakom trenutku ili nam je potrebno materijalno upotpunjenje, da li ima smisla da se poredimo sa drugima ili je referenca naše vrednosti u nama samima. Sva ova pitanja se odnose na sve nivoe postojanja; od pojedinca prema parovima, porodicama, društvu, istoriji i čovečanstvu. Iz kombinacije istorijskih pojmova, politike, advertajzinga i savremenih mitova vidimo da je sve sadržano u jednom. Na nama je da li ćemo nastaviti sa igrom materijalizma dok ne nestanemo ili ćemo prihvatiti pojmove duha i dovoljnog koji nam civilizacijski izmiču u svim epohama.

Granica umetnosti i proizvoda, ili bolje rečeno ostataka proizvoda je izbrisana objektima koji se postavljaju u galeriji i prate celinu, plastična kesa sa satenskom venčanicom i brendiranom tašnom, Bambi sa ogrlicom od purpurnog trnja samo su neki od tragova koje dobijamo na osnovu kojih imamo priliku da otključamo slikarski narativ. Detinjstvo i nevinost koje izmiče oličeno je u Bambiju koji je naciljan direktno među oči. Prekid detinjstva je uvek nasilan čin iz spoljnog sveta ka unutrašnjoj prirodi. Skraćivanje detinjstva i onemogućavanje čoveka da preuzme odgovornost zrelosti, sudbina je generacija u prvim decenijama XXI veka. Ivana Marković, naoružana svojim saznanjem i intuicijom daje nam priliku da spoznamo sebe, prepoznamo laž, razmotamo klupko i iskoristimo tragove iz njenih slika da se izbavimo iz lavirinta sopstvenih zabluda.

And in the end, if you play your cards right, GOOD GIRLS GET REWARDED.

Dušan Zlokolica
Istoričar umetnosti

Januar 2026.
Beograd